Onsdag 18 september 2019

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

RESOLUTIONER

EUROPAPARLAMENTET

P9_TA(2019)0016

Förenade kungarikets utträde ur EU

Europaparlamentets resolution av den 18 september 2019 om läget i fråga om Förenade kungarikets utträde ur EU (2019/2817(RSP))

(2021/C 171/01)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

— med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna av den 7 december 2000 (nedan kallad stadgan), vilken proklamerades den 12 december 2007 i Strasbourg och trädde i kraft genom Lissabonfördraget i december 2009,

— med beaktande av den anmälan som Förenade kungarikets premiärminister gjorde till Europeiska rådet den 29 mars 2017 i enlighet med artikel 50.2 i fördraget om Europeiska unionen,

— med beaktande av sina resolutioner av den 5 april 2017 om förhandlingarna med Förenade kungariket efter landets anmälan om sin avsikt att utträda ur Europeiska unionen ([1]), av den 3 oktober 2017 om läget i förhandlingarna med Förenade kungariket ([2]), av den 13 december 2017 om läget i förhandlingarna med Förenade kungariket ([3]) och av den 14 mars 2018 om ramen för de framtida förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket ([4]),

— med beaktande av Europeiska rådets (artikel 50) riktlinjer av den 29 april 2017 efter Förenade kungarikets anmälan med stöd av artikel 50 i EU-fördraget, och av bilagan till rådets beslut av den 22 maj 2017 med direktiv för förhandlingarna med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om ett avtal där villkoren för dess utträde ur Europeiska unionen fastställs,

— med beaktande av Europeiska rådets (artikel 50) riktlinjer av den 15 december 2017 och av bilagan till rådets beslut av den 29 januari 2018 som kompletterar rådets beslut av den 22 maj 2017 med direktiv för förhandlingarna med Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland om ett avtal där villkoren för dess utträde ur Europeiska unionen fastställs,

([1]) EUT C 298, 23.8.2018, s. 24.
([2]) EUT C 346, 27.9.2018, s. 2.
([3]) EUT C 369, 11.10.2018, s. 32.
([4]) EUT C 162, 10.5.2019, s. 40.

— med beaktande av den gemensamma rapporten av den 8 december 2017 från Europeiska unionens och Förenade kungarikets förhandlare om framstegen under den första fasen av förhandlingarna med stöd av artikel 50 i EU-fördraget om Förenade kungarikets utträde under ordnade former ur Europeiska unionen,

— med beaktande av avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, som godkändes av Europeiska rådet den 25 november 2018 (nedan kallat *utträdesavtalet*), och de uttalanden som togs till protokollet från Europeiska rådets möte den dagen,

— med beaktande av den politiska förklaringen om de framtida förbindelserna mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket, som godkändes av Europeiska rådet den 25 november 2018 (nedan kallad *den politiska förklaringen*),

— med beaktande av Europeiska rådets slutsatser (art. 50) av den 13 december 2018,

— med beaktande av det gemensamma uttalandet om komplettering av den politiska förklaringen och instrumentet avseende utträdesavtalet av den 11 mars 2019,

— med beaktande av Europeiska rådets beslut (EU) 2019/476 antaget i samförstånd med Förenade kungariket av den 22 mars 2019 om förlängning av tidsfristen enligt artikel 50.3 i EU-fördraget ([1]),

— med beaktande av Europeiska rådets beslut (EU) 2019/584 antaget i samförstånd med Förenade kungariket av den 11 april 2019 om förlängning av tidsfristen enligt artikel 50.3 i EU-fördraget ([2]),

— med beaktande av rådets beslut (EU) 2019/642 ([3]) av den 13 april 2019 om ändring av rådets beslut (EU) 2019/274 av den 11 januari 2019, genom vilket undertecknandet på Europeiska unionens och Europeiska atomenergigemenskapens vägnar av avtalet om utträde godkändes med förbehåll för att det ingås,

— med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Brexit är en aldrig tidigare skådad och beklaglig händelse vars negativa konsekvenser skulle mildras av att Förenade kungariket utträder ur Europeiska unionen (EU) under ordnade former.

B. Förenade kungariket och EU kommer att förbli nära grannar och fortsätta att ha många gemensamma intressen. Ramen för sådana nära förbindelser återfinns i den politiska förklaringen, enligt vilken dessa gemensamma intressen kan skyddas och främjas, bland annat genom nya handelsförbindelser.

C. Europaparlamentet företräder EU-medborgarna och kommer att agera under hela den process som leder fram till Förenade kungarikets utträde för att skydda sina intressen.

D. För närvarande bor det ungefär 3,2 miljoner medborgare från de resterande 27 medlemsstaterna (EU-27) i Förenade kungariket och 1,2 miljoner medborgare från Förenade kungariket (nedan kallade *brittiska medborgare*) i EU-27. De medborgarna bosatte sig i en annan medlemsstat på grundval av de rättigheter som tillkommer dem enligt EU:s lagstiftning och utifrån antagandet att de skulle fortsätta att åtnjuta dessa rättigheter livet ut.

E. Dessutom finns det 1,8 miljoner medborgare födda i Nordirland som, tack vare långfredagsavtalet, har rätt till irländskt medborgarskap och därmed har rätt till EU-medborgarskap och till de rättigheter som är knutna till EU-medborgarskapet där de är bosatta.

F. EU, och Förenade kungariket som utträdande medlemsstat, har båda en allt överskuggande skyldighet att säkerställa en heltäckande och ömsesidig strategi för att skydda rättigheterna för EU-medborgare som är bosatta i Förenade kungariket och brittiska medborgare som är bosatta i EU:s 27 medlemsstater.

([1]) EUT L 80 I, 22.3.2019, s. 1.
([2]) EUT L 101, 11.4.2019, s. 1.
([3]) EUT L 110 I, 25.4.2019, s. 1.

Onsdag 18 september 2019

G. Förenade kungarikets regerings uttalanden nyligen till förmån för en politik med regleringsmässiga avvikelser från EU väcker frågor om hur nära de framtida ekonomiska förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket kan vara.

H. Förenade kungarikets utträde ur EU får inte på något sätt äventyra fredsprocessen i Nordirland eller skada ekonomin på ön Irland, vilket skulle inträffa vid en eventuell hårdnande gräns mellan Nordirland och Irland och vilket under alla omständigheter den nödlösning som överenskommits mellan Förenade kungariket och EU i utträdesavtalet utformades för att förhindra.

I. Enligt långfredagsavtalet erkänns ”legitimiteten hos varje val som fritt görs av en majoritet av de nordirländska medborgarna med avseende på Nordirlands status”.

J. Förenade kungarikets regering insisterar på att nödlösningen måste avlägsnas från utträdesavtalet, men har hittills inte lagt fram rättsligt bindande förslag som skulle kunna ersätta det.

K. Förenade kungarikets regering verkar ha planerat för ”inget avtal” och att en del av regeringens medlemmar anser att en brexit utan avtal skulle vara det optimala utfallet för Förenade kungarikets utträde ur EU.

L. Förenade kungarikets premiärminister har sagt att en avtalslös brexit skulle utgöra ”misslyckat statsmannaskap”.

M. Enligt det gemensamma instrument för utträdesavtalet som godkändes den 11 mars 2019 på Förenade kungarikets begäran, förutsätter ett gemensamt arbete för alternativa arrangemang att utträdesavtalet ratificeras.

N. Förenade kungarikets utträde ur EU utan avtal skulle ekonomiskt sett vara mycket skadligt för båda parter, även om en sådan ekonomisk skada – såsom officiella siffror och brittiska regeringsrapporter visar – oproportionerligt skulle drabba Förenade kungariket, inbegripet dess utomeuropeiska territorier.

O. Den enade front som upprätthålls av EU-institutionerna och EU-27 är fortfarande avgörande och kommer att bibehållas.

Utträdesavtalet och den politiska förklaringen

1. Europaparlamentet anser att det ligger i Förenade kungarikets och EU:s överväldigande intresse att Förenade kungarikets utträde ur EU sker på ett ordnat sätt.

2. Europaparlamentet anser fortfarande att utträdesavtalet, som ett sätt att möjliggöra ett sådant utträde från EU under ordnade former för Förenade kungariket, är rättvist och balanserat, samtidigt som det fullt ut respekterar både Förenade kungarikets ”absoluta krav” och EU:s principer.

3. Europaparlamentet konstaterar att det värdefulla med utträdesavtalet är att det skapar rättssäkerhet för alla som påverkas av Förenade kungarikets utträde ur EU och att det i största möjliga utsträckning

— skyddar rättigheterna och livsvalen för EU-medborgare som bor i Förenade kungariket och för brittiska medborgare som bor i EU-27,

— inbegriper nödlösningen för gränsen mellan Irland och Nordirland som, i avsaknad av överenskomna lösningar inom ramen för ett framtida avtal eller av operativa alternativa arrangemang som ger samma garantier, kommer att skydda långfredagsavtalet och fredsprocessen i Nordirland samt undvika en hårdare gräns och på så sätt stödja samarbete mellan nord och syd och hela öns ekonomi, samtidigt som den garanterar att EU:s inre marknad behålls intakt,

— föreskriver en enda finansiell uppgörelse med Förenade kungariket som inbegriper alla rättsliga förpliktelser som härrör från ännu icke uppfyllda åtaganden och innehåller bestämmelser om poster utanför balansräkningen, ansvarsförbindelser och andra finansiella kostnader som uppstår som en direkt följd av Förenade kungarikets utträde,

— inbegriper, på begäran av Förenade kungariket och i syfte att säkerställa rättslig säkerhet och kontinuitet samt tid att förhandla om de framtida förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket, en övergångsperiod fram till den 31 december 2020, som kan förlängas en gång med upp till två år,

— tar upp andra separationsfrågor som kommer att göra det möjligt för Förenade kungariket att lämna EU under ordnade former,

— innehåller bestämmelser om styrelseformer som skyddar Europeiska unionens domstols roll vid tolkningen av utträdesavtalet, beroende på vad som är lämpligt.

4. Europaparlamentet konstaterar att de grundläggande alternativ som Förenade kungariket har när det gäller gränsen mellan Irland och Nordirland är och kommer att förbli desamma oavsett regering. Parlamentet påminner om att Förenade kungarikets regering förkastade det första förslaget från EU om en nödlösning enbart för Nordirland och begärde därefter att den skulle omformas i den form som nu finns i utträdesavtalet. Parlamentet uttrycker sin beredvillighet att återgå till en nödlösning enbart för Nordirland, men betonar att det inte kommer att ge sitt godkännande till ett utträdesavtal utan en nödlösning.

5. Europaparlamentet konstaterar att nödlösningen har stöd från en överväldigande majoritet av de politiska partier som företräds i Nordirlands församling och, enligt nyligen genomförda undersökningar, av en majoritet av medborgarna i Nordirland.

6. Europaparlamentet påminner om att nödlösningen endast bör användas som en tillfällig åtgärd som en sista utväg och välkomnar alla åtgärder som gör detta tydligt. Parlamentet välkomnar särskilt det faktum att arbetet och investeringarna, i enlighet med utträdesavtalet självt, är inriktade på att undersöka hur alternativa arrangemang för gränsen, baserade på ny teknik, skulle kunna komma att användas i framtiden för att säkerställa att det inte blir någon hård gräns på ön Irland.

7. Europaparlamentet konstaterar att dessa alternativa arrangemang endast kan godtas om de gör det möjligt att undvika fysisk infrastruktur vid gränserna eller relaterade kontroller, för att skydda hela öns ekonomi, för att slå vakt om långfredagsavtalet – däribland att upprätthålla nödvändiga förutsättningar för fortsatt nord-sydsamarbete – och för att säkerställa att EU:s inre marknad behålls intakt.

8. Europaparlamentet anser att det åligger Förenade kungariket att lägga fram skriftliga förslag till sådana alternativa arrangemang som är fullt operativa, som på ett heltäckande sätt behandlar alla kontroller som utförs vid EU:s yttre gränser, som är förenliga med punkterna 43 och 49 i den gemensamma rapporten av den 8 december 2017 och som kan ta hänsyn till eventuella framtida regleringsmässiga skillnader mellan Förenade kungariket och EU. Parlamentet beklagar att Förenade kungarikets regering, trots uttalanden från vissa av dess medlemmar om förekomsten av alternativa arrangemang, hittills inte har lagt fram rättsligt bindande förslag som skulle kunna ersätta nödlösningen.

9. Europaparlamentet konstaterar att den politiska förklaringen, som fastställer ramen för de framtida förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket, ligger i linje med Europaparlamentets resolution av den 14 mars 2018 om ramen för de framtida förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket, där man efterfrågar ett associeringsavtal, samt med detaljerade synpunkter från parlamentets utskott, och återspeglar Förenade kungarikets val när det gäller omfattningen av och djupet i dess framtida förbindelser med EU.

10. Europaparlamentet uttrycker sin vilja att omvandla den politiska förklaringen till ett dokument med en mer formell och rättslig karaktär som fastställer målet att upprätta ett så nära associeringsavtal mellan EU och Förenade kungariket att nödlösningen, även om hållbara alternativa arrangemang saknas, inte behöver användas.

Utan avtal

11. Europaparlamentet påminner om att fördragen – i avsaknad av ett avtal eller en förlängning av den period som avses i artikel 50.3 i EU-fördraget – i enlighet med artikel 50 i EU-fördraget kommer att upphöra att vara tillämpliga på Förenade kungariket från och med den 1 november 2019.

12. Europaparlamentet betonar att det helt och hållet vore Förenade kungarikets regerings ansvar om det skulle utträda ur EU utan ett avtal. Parlamentet påpekar dessutom de följder som ett sådant utträde utan avtal skulle ha för gränsen mellan Nordirland och Irland samt för långfredagsavtalets verkan och genomförande.

Onsdag 18 september 2019

13. Europaparlamentet noterar det starka motståndet i det brittiska underhuset och på andra håll mot beslutet att hemförlova det brittiska parlamentet fram till den 14 oktober 2019, vilket gör det mer sannolikt att Förenade kungariket utträder ur EU utan ett avtal.

14. Europaparlamentet välkomnar under tiden EU-institutionernas och EU-27:s beredskapsplaneringsåtgärder för en avtalslös brexit. Parlamentet konstaterar att dessa är unilaterala, i EU:s intresse och av tillfällig art. Parlamentet betonar vidare att de inte har samma konsekvenser som ett avtal som möjliggör ett utträde under ordnade former och att de heller inte återskapar fördelarna med medlemskap i EU eller villkoren i någon av de övergångsperioder som föreskrivs i utträdesavtalet. Parlamentet välkomnar de senaste förslag som kommissionen lade fram den 4 september 2019 och förbinder sig att behandla dem så snabbt som möjligt och att se till att de bördor som följer av de administrativa förfarandena begränsas till ett minimum, särskilt i fråga om att ge ekonomiskt stöd till små och medelstora företag.

15. Europaparlamentet konstaterar att det inte kan finnas någon övergångsperiod utan utträdesavtalet eller införas några ”miniavtal” för att bidra till att mildra störningarna av ett oordnat utträde ur EU för Förenade kungariket.

16. Europaparlamentet betonar att ytterligare förhandlingar mellan EU och Förenade kungariket efter Förenade kungarikets utträde ur EU utan en överenskommelse endast kan ske under förutsättning att Förenade kungariket fullgör sina skyldigheter och åtaganden i fråga om medborgerliga rättigheter, den ekonomiska uppgörelsen och långfredagsavtalet i alla dess delar.

17. Europaparlamentet konstaterar att Förenade kungarikets finansiella och andra skyldigheter kommer att fortfarande att existera i händelse av ett utträde utan avtal. Parlamentet bekräftar att det i ett sådant fall kommer att vägra att godkänna alla eventuella avtal mellan EU och Förenade kungariket, såvida inte Förenade kungariket fullgör sina åtaganden.

18. Europaparlamentet påminner om att de framtida förhandlingarna mellan EU och Förenade kungariket, när väl sådana åtaganden har ingåtts, kommer att kräva kraftfulla skyddsåtgärder och bestämmelser om lika villkor, i syfte att skydda EU:s inre marknad och undvika att försätta EU:s företag i en potentiellt orättvis konkurrensnackdel. Parlamentet upprepar i detta avseende de villkor som anges i dess resolution av den 14 mars 2018, inte minst när det gäller att säkerställa höga skyddsnivåer för miljön, sysselsättningen och konsumenterna. Parlamentet konstaterar att ett frihandelsavtal som inte respekterar sådana skyddsnivåer inte skulle ratificeras av Europaparlamentet.

19. Europaparlamentet påminner om att skyddet av rättigheter och livsval, däribland yrkesställning och sociala rättigheter, för EU-medborgare som är bosatta i Förenade kungariket och brittiska medborgare som är bosatta i EU-27, förblir dess främsta prioritering och att alla ansträngningar bör göras för att se till att dessa medborgare inte påverkas av Förenade kungarikets utträde ur EU.

20. Europaparlamentet uttrycker sin oro över genomförandet av Förenade kungarikets bosättningsprogram och den stora andelen sökande – upp till 42 procent enligt de senaste officiella siffrorna från Förenade kungariket – som endast tilldelas provisorisk status som bofast. Parlamentet påminner om att detta kan undvikas om Förenade kungariket väljer ett administrativt förfarande som har karaktär av en förklaring och lägger bevisbördan på de brittiska myndigheterna för att bestrida förklaringen. Parlamentet uppmanar därför eftertryckligen Förenade kungariket att se över sin strategi.

21. Europaparlamentet uppmanar Förenade kungariket och EU-27 att vidta åtgärder som ger rättslig förutsebarhet för EU-medborgare som bor i Förenade kungariket och för brittiska medborgare som bor i EU-27. Parlamentet påminner om sin ståndpunkt att EU-27 bör eftersträva en konsekvent och generös strategi för att skydda rättigheterna för brittiska medborgare som är bosatta i dessa medlemsstater.

22. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro över att nyligen gjorda och motstridiga uttalanden från inrikesministeriet i fråga om fri rörlighet efter den 31 oktober 2019 har gett upphov till mycket onödig osäkerhet för EU-medborgare som är bosatta i Förenade kungariket, med risk för att dessa uttalanden kan ytterligare förvärra den fientliga miljö de möter och negativt påverka deras förmåga att hävda sina rättigheter.

23. Europaparlamentet påminner om att många brittiska medborgare starkt motsatt sig att de ska förlora de rättigheter som de i dag åtnjuter enligt artikel 20 i EUF-fördraget. Parlamentet föreslår att EU-27 undersöker hur man kan begränsa detta inom ramen för EU:s primärrätt, med fullständig respekt för principerna om ömsesidighet, rättvisa, symmetri och icke-diskriminering.

Förlängning av artikel 50-tidsfristen

24. Europaparlamentet noterar att en lag från det brittiska parlamentet antogs den 9 september 2019, enligt vilken Förenade kungarikets regering är skyldig att begära en förlängning om ett avtal inte nåtts med EU senast den 19 oktober 2019.

25. Europaparlamentet anger att det skulle stödja en förlängning av den tidsfrist som anges i artikel 50 om det finns skäl för och ett syfte med en sådan förlängning (för att undvika en ”avtalslös brexit”, hålla allmänna val eller en folkomröstning, återkalla artikel 50 eller godkänna ett avtal om utträde) och om EU-institutionernas arbete och verksamhet inte påverkas negativt.

26. Europaparlamentet påminner om att det inte kommer att gå vidare med omröstningen om godkännande förrän det brittiska parlamentet har godkänt ett avtal med EU.

27. Europaparlamentet noterar Förenade kungarikets regerings beslut att under rådande omständigheter inte utnämna någon kandidat till posten som kommissionsledamot och heller inte skicka brittiska företrädare till vissa EU-möten sedan den 1 september 2019. Parlamentet betonar att detta inte kommer att påverka EU-institutionernas förmåga att fungera smidigt, och bekräftar, i fråga om Europaparlamentet, att brittiska ledamöter av Europaparlamentet fram till Förenade kungarikets utträde kommer att fortsätta att vara ledamöter av Europaparlamentet och behålla alla sina rättigheter och skyldigheter. Parlamentet påminner om att Förenade kungariket, så länge landet förblir en medlemsstat, kommer att åtnjuta sina rättigheter och vara bundet av sina skyldigheter enligt fördragen, inbegripet principen om lojalt samarbete.

o

o o

28. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Europeiska rådet, Europeiska unionens råd, kommissionen, de nationella parlamenten och Förenade kungarikets regering.